

I Zasady oceniania i sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

1. Ocenianie ma charakter systematyczny i wieloaspektowy.
2. Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności: odpowiedzi ustne (obejmujące zakres trzech ostatnich zagadnień), prace pisemne, prace klasowe / sprawdziany (zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, obejmujące większą niż trzy zagadnienia partię materiału i trwające ponad pół godziny), testy sprawdzające (wiadomości i umiejętności), kartkówki (pisemna forma sprawdzająca znajomość trzech ostatnich zagadnień bez obowiązku wcześniejszego zapowiadania), samodzielnie opracowany materiał (np. referat, elementy wykładu, prezentacja multimedialna, projekt, itp.).
3. Ocena jest jawna i (na prośbę ucznia lub rodzica) szczegółowo uzasadniona.
4. Szczegółowe zasady obowiązujące przy zastosowaniu ustalonych form sprawdzania wiedzy i umiejętności oraz tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej określa Statut Szkoły.

II Ogólne założenia edukacyjne i cele programowe:

- I. Wymagania edukacyjne uwzględniają: Podstawę programową kształcenia ogólnego zakresu przyrody
- II. Ogólne cele edukacyjne w zakresie kształcenia i wychowania zawarte w podstawie programowej:
- III. **Wymagania edukacyjne uwzględniają:** Podstawę programową kształcenia ogólnego zakresu geografii.
- IV. **Ogólne cele edukacyjne w zakresie kształcenia i wychowania zawarte w podstawie programowej:**

W sferze wiedzy geograficznej:

- a) poznanie podstawowych metod badań geograficznych, interpretacji oraz prezentacji ich wyników,
- b) opanowanie podstawowego słownictwa geograficznego w celu opisywania oraz wyjaśniania występujących w środowisku geograficznym zjawisk i procesów,

- c) poznanie wybranych krajobrazów Polski, ich głównych cech i składników,
- d) poznanie dziedzictwa kultury regionalnej oraz narodowej,
- e) określenie miejsca i roli Polski oraz Polaków we współczesnym świecie,
- f) poznanie głównych cech środowiska geograficznego Polski, własnego regionu i najbliższego otoczenia – „małej ojczyzny”, a także wybranych krajów i regionów Europy oraz świata,
- g) poznanie i opisywanie zjawisk oraz procesów zachodzących w środowisku przyrodniczym Polski,
- h) poznanie zróżnicowanych form działalności człowieka w środowisku, ich uwarunkowań i konsekwencji oraz potrzeby racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- i) rozumienie współzależności między elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz związków i zależności w środowisku geograficznym
- j) określenie prawidłowości w zakresie przestrzennego zróżnicowania warunków środowiska przyrodniczego oraz życia i różnych form działalności człowieka,
- k) wiązanie aktualnych wydarzeń społecznych i politycznych z przeszłością,
- l) zdobycie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku
- m) dążenie do rozumienia treści geograficznych, a nie tylko do ich pamięciowego opanowania,

II. W sferze **umiejętności i stosowania wiedzy w praktyce:**

- a) planowanie, organizowanie i ocenianie własnej nauki oraz wzięcie za nią odpowiedzialności teraz i w przyszłości,
- b) skuteczne porozumiewanie się w różnych sytuacjach, prezentację własnego punktu widzenia i uwzględnianie poglądów innych ludzi,
- c) poprawne posługiwanie się językiem ojczystym oraz przygotowywanie się do publicznych wystąpień,
- d) prowadzenie obserwacji i pomiarów w terenie, analizowanie, dokonywanie opisu, porównywanie, klasyfikowanie,
- e) wykorzystywanie wiedzy i umiejętności geograficznych w celu lepszego rozumienia współczesnego świata,
- f) korzystanie z planów, map, fotografii, rysunków, wykresów, danych statystycznych, tekstów źródłowych oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych
- g) czytanie i interpretację map różnej treści,

- h) określanie związków i zależności między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego, ich wpływu na warunki życia człowieka
- i) ocenę uwarunkowań procesów przyrodniczych i społeczno-gospodarczych zachodzących w skali globalnej, regionalnej i lokalnej
- j) wskazywanie i analizę związków przyczynowo - skutkowych oraz powiązań funkcjonalnych pomiędzy poszczególnymi komponentami środowiska geograficznego w różnych skalach przestrzennych i czasowych,
- k) krytyczne myślenie, formułowanie sądów, wartościowanie, ocenianie zjawisk oraz procesów społeczno-kulturowych i gospodarczych
- l) stawianie pytań, formułowanie hipotez i kreatywne rozwiązywanie problemów,
- m) podejmowanie konstruktywnej współpracy z innymi, nabywanie kultury sprzyjającej umiejętności komunikowania się, kształtowania trwałych i skutecznych relacji w grupie, empatii,
- n) wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w życiu codziennym,

III. W sferze **postaw i wartości**:

- a) rozwijanie przekonania o użyteczności edukacji geograficznej w życiu codziennym,
- b) poznawanie siebie, swoich predyspozycji, talentów oraz kształtowanie różnych aspektów własnej osobowości,
- c) rozwijanie pasji poznawczej skutkującej wzrostem zainteresowania i motywacji,
- d) łączenie racjonalności naukowej z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości,
- e) przyjmowanie postawy szacunku do środowiska przyrodniczego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania,
- f) kształtowanie poczucia tożsamości, patriotyzmu oraz postaw wspólnotowych i obywatelskich,
- g) kształtowanie poczucia dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku naszego narodu
- h) rozwijanie przekonania o potrzebie uczestnictwa w rozwoju własnego regionu i Polski, a także podejmowania działań na rzecz zachowania ich dziedzictwa przyrodniczego oraz kulturowego,
- i) rozwijanie zdolności percepcji najbliższego otoczenia i miejsca rozumianego jako „oswojona” najbliższa przestrzeń, której uczeń nadaje pozytywne znaczenia,
- j) poszukiwanie, odkrywanie i dążenie do osiągnięcia wielkich celów życiowych niezbędnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie na drodze rzetelnej i systematycznej pracy,
- k) kształtowanie świadomości o potrzebie współpracy dotyczącej zwalczania zagrożeń środowiska przyrodniczego oraz zagrożeń społecznych,

- l) przygotowanie się do życia w rodzinie, społeczności lokalnej oraz państwie,
- m) poczucie odpowiedzialności za stan środowiska geograficznego i przyszły rozwój społeczno-kulturowy i gospodarczy „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski,
- n) rozwijanie poczucia estetyki oraz potrzeby kształtowania ładu przestrzennego,
- o) przełamywanie stereotypów i kształtowanie postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przyrody w klasie 4 szkoły podstawowej

Lp.	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
1.	<i>Wymienia składniki przyrody.</i>	<i>Opisuje składniki przyrody.</i>			
2.			<i>Postępuje się przyrządami optycznymi służącymi do obserwacji przyrody: lupą i lornetką.</i>	<i>Postępuje się mikroskopem.</i>	
3.	<i>Zna kierunki geograficzne.</i>	<i>Określa na mapie.</i>	<i>Określa w znanym terenie.</i>	<i>Określa w nowym terenie.</i>	<i>Orientuje mapę w terenie.</i>
4.	<i>Zna stany skupienia wody</i>	<i>Omawia zmiany stanu skupienia wody</i>			
5.	<i>Wie jak dokonać pomiaru składników pogody (temperatury powietrza, opadów, ciśnienia atmosferycznego, kierunku i siły wiatru).</i>	<i>Dokonuje pomiaru: temperatury powietrza, opadów,</i>	<i>kierunku i siły wiatru</i>	<i>ciśnienia atmosferycznego</i>	
6.	<i>Wie , iż Ziemia krąży wokół Słońca</i>	<i>Omawia pozorną wędrówkę Słońca nad widnokreślami.</i>			
7.	<i>Wie, że pogoda i przyroda zmieniają się w poszczególnych porach roku. Podaje przykłady zmian.</i>	<i>Opisuje zmiany przyrody i pogody w poszczególnych porach roku.</i>			

8.	<i>Planuje obserwacje przyrodnicze.</i>	<i>Przeprowadza obserwacje.</i>	<i>Planuje doświadczenia przyrodnicze.</i>	<i>Przeprowadza doświadczenia.</i>	<i>Dokumentuje obserwacje i doświadczenia.</i>
9.	<i>Wie z jakich elementów składa się mapa. Wie co to jest legenda.</i>	<i>Odczytuje nie wszystkie informacje z planu i mapy.</i>	<i>Odczytuje informacje z planu i mapy.</i>	<i>Posługuje się planem i mapą w terenie w sytuacjach typowych.</i>	<i>Posługuje się planem i mapą w terenie w sytuacjach problemowych.</i>
10.	<i>Umie wymienić czynności życiowe organizmów.</i>	<i>Omawia wybrane czynności życiowe organizmów.</i>			
11.			<i>Wskazuje zależności pokarmowe występujące w przyrodzie.</i>		
12.	<i>Wymienia kilka roślin doniczkowych i zwierząt żyjących w najbliższym otoczeniu (dom, ogród).</i>	<i>Wymienia poznane.</i>	<i>Rozpoznaje kilka.</i>	<i>Rozpoznaje poznane.</i>	<i>Rozpoznaje inne niż poznane.</i>
13.	<i>Omawia bardzo ogólnie budowę układów : pokarmowego, oddechowego, krwionośnego, ruchu, rozrodczego, nerwowego oraz narządów zmysłów człowieka.</i>	<i>Omawia budowę.</i>	<i>Omawia bardzo ogólnie funkcję.</i>	<i>Omawia funkcję.</i>	
14.			<i>Omawia zasady higieny poznanych układów narządów.</i>		
15.			<i>Wskazuje zmiany zachodzące w okresie dojrzewania.</i>	<i>Charakteryzuje zmiany zachodzące w okresie dojrzewania.</i>	
16.			<i>Podaje przykłady chorób zakaźnych i pasożytniczych</i>		
17.			<i>Omawia zasady postępowania w przypadku zarażenia się chorobami</i>		

			<i>zakaźnymi i pasożytniczymi.</i>		
18.	Wymienia zasady zdrowego stylu życia.	Rozumie na czym polega zdrowy styl życia.	Dostrzega i tłumaczy związek zdrowego stylu życia ze zdrowiem człowieka. Stosuje okazjonalnie.	Stosuje często.	Stosuje w praktyce.
19.			Omawia zasady dbałości o ciało i ubranie.		
20.	Podaje typowe przykłady sytuacji niebezpiecznych w domu i poza domem.	Podaje problemowe przykłady sytuacji niebezpiecznych w domu i poza domem.			
21.			Podaje przykłady trujących roślin i grzybów oraz niebezpiecznych zwierząt.		
22.			Opisuje zasady postępowania z niebezpiecznymi organizmami.		
23.	Wie co to jest pierwsza pomoc przedmedyczna, skaleczenie, oparzenie, użądlenie.	Omawia sposoby udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.	Rozpoznaje: skaleczenie, oparzenie, użądlenie.	Stosuje udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej w sytuacjach typowych.	Stosuje udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej w sytuacjach problemowych.
24.			Wyjaśnia dlaczego uzależnienia są niebezpieczne.		
25.			Wskazuje formy terenu w swojej miejscowości.	Wskazuje formy terenu w swojej w województwie.	
26.			Opisuje wypukłe i wklęsłe formy terenu.		
27.			Opisuje krajobraz kulturowy	Charakteryzuje	

			i naturalny.	krajobraz kulturowy i naturalny.	
28.			Omawia zmiany w krajobrazie w najbliższej okolicy.		
29.	Omawia formy ochrony przyrody w najbliższej okolicy.	Omawia formy ochrony przyrody w Polsce.			
30.	Omawia niektóre warunki życia w wodzie.	Omawia warunki życia w wodzie.			
31.			Opisuje warunki życia w poszczególnych biegach rzek.	Charakteryzuje warunki życia w poszczególnych biegach rzek.	
32.			Opisuje strefy życia w jeziorze .	Charakteryzuje strefy życia w jeziorze.	
33.	Wymienia kilka organizmów wodnych (roślinnych , zwierzęcych).	Wymienia poznane organizmy wodne (roślinne , zwierzęce).	Rozpoznaje kilka.	Rozpoznaje poznane.	Rozpoznaje inne niż poznane.
34.			Wymienia rodzaje skał	Rozpoznaje poznane rodzaje skał	Rozpoznaje inne niż poznane
35.	Wie co to są czynniki warunkujące życie na lądzie.	Wymienia czynniki warunkujące życie na lądzie.			
36.			Opisuje warstwy lasu.	Charakteryzuje warstwy lasu.	
37.	Wymienia kilka gatunków drzew, krzewów i roślin zielonych.	Wymienia poznane.	Rozpoznaje kilka.	Rozpoznaje poznane.	Rozpoznaje inne niż poznane.
38.	Wymienia kilka gatunków zwierząt żyjących w lesie, na łące i na polu.	Wymienia poznane.	Rozpoznaje kilka.	Rozpoznaje poznane	Rozpoznaje inne niż poznane.
39.	Omawia niektóre warunki życia na łące.	Omawia warunki życia na łące.			

1. Ocena jest jawna i (na prośbę ucznia lub rodzica) szczegółowo uzasadniona. Wyniki prac pisemnych podaje nauczyciel w terminie nie przekraczającym 2 tygodni. Sprawdzone prace pisemne uczeń otrzymuje na lekcji do wglądu (zgłasza ewentualne zastrzeżenia).
2. Uczeń ma prawo poprawić pisemnie ocenę niedostateczną ze sprawdzianu w terminie ustalonym przez nauczyciela (nieprzekraczającym dwóch tygodni od momentu uzyskania oceny). Poprawa ocen jest jednorazowa. Pozostałe oceny uczeń może poprawiać ustnie lub pisemnie – po uzgodnieniu formy i terminu z nauczycielem.
3. Uczeń jest zobowiązany być przygotowanym do każdej lekcji, sprawdzianu i kartkówki. Wyjątek stanowią szczególne sytuacje losowe zgłaszane przed lekcją. Pojedyncza nieobecność na lekcji nie zwalnia ucznia z przygotowania się do zajęć, ma obowiązek uzupełnienia braków.
4. **Tryb i warunki uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej określa Statut Szkoły.**